

وضعیت حساس سیاسی در ترکیه!

بهرام رحمانی

bamdadpress@ownit.nu

ترکیه، یکی از کشورهای است که تحولات آن بر سر مدرنیسم غربی و عقب ماندگی شرقی در رابطه با مسایل سیاسی و اجتماعی به ویژه بر سر گرایشانی هم چون سکولاریسم، سوسیالیسم، ناسیونالیسم و خرافات مذهبی همواره با کشمکش ها و چالش های سنگینی پیش می رود. در این کشور، یک جنبش قوی سوسیالیستی کارگری وجود دارد. سکولاریسم و جدایی دین از دولت و آموزش و پرورش از یک سو و پان ترکیسم نیز از سوی دیگر از اهداف پایه ای بنیان گذار جمهوری ترکیه، یعنی مصطفی کمال معروف به «آتاتورک» بود. هم چنین چندین دهه است که درخواست عضویت ترکیه در اتحادیه اروپا، به دلیل عدم تطابق قوانین اش با قوانین اروپا، هم چنان معلق مانده است.

ارتش ترکیه، به بهانه دفاع از این اهداف پایه ای آتاتورک، بارها دست به کودتا زده است که آخرین آن در سپتامبر ۱۹۸۰ بود. از کودتای ۱۹۸۰ که عمدتاً بر علیه رشد و گسترش گرایش سوسیالیستی کارگری به وقوع پیوست میدان دادن به گرایش مذهبی برای جلوگیری از رشد و گسترش گرایش سوسیالیستی کارگری به اهداف مهم کودچیان تبدیل شد. در دوره چهار سال حاکمیت سرهنگ ها در ترکیه، به ویژه در شهر استانبول صدها مسجد ساخته شد. احزابی که پس از سال ۱۹۸۴، در صحنه سیاسی ترکیه بار دیگر فعال شدند کمابیش این سیاست دوگانه سکولاریسم آغشته به مذهب را پیش بردند. جنگ های داخلی یوگسلاوی و پاکسازی ملی در این کشور، دولت ترکیه به حمایت از کراوات های «مسلمان» برخاست. در تظاهرات هایی که در ترکیه در حمایت از آن ها برگزار می شد خانم تانسو چیلدر نخست وزیر وقت از حزب راه راست، با روسری سخنرانی می کرد. نتیجه این شد که نخست حزب رفاه اسلامی به رهبری نجم الدین اربکان، قدرت را گرفت. اربکان، نخست وزیر این کشور یک دولت ائتلافی با احزاب پارلمانی حزب راه راست و مام وطن تشکیل داد و سپس با انحلال این حزب به دلیل فعالیت های مذهبی، حزب اسلامی توسعه و عدالت به رهبری رجب طیب اردوغان همه احزاب سکولار و ناسیونالیست را جارو کرد و به تنهایی دولت تشکیل داد. حزب اسلامی عدالت و توسعه، ادامه همان حزب رفاه است. رجب اردوغان در دوران نخست وزیری اربکان، شهردار استانبول بود که به دلیل تبلیغات مذهبی دستگیر و زندانی شد و هم چنین از فعالیت های سیاسی به مدت پنج سال محروم گردید. اما، هنگامی که حزب وی به قدرت رسید این قانون را تغییر داد و اردوغان به پست نخست وزیر رسید. هم اکنون عبدالله گل، رئیس جمهوری این کشور نیز از حزب اسلامی عدالت و توسعه است. دولت و پارلمان ترکیه، در دوران انتخاب عبدالله گل به ریاست جمهوری، دچار کمکش و تلاطمات شدیدی در پارلمان و جامعه شد، به طوری که انتخاب اولیه وی لغو گردید و پس از مذاکرات و توافقات پشت پرده به ویژه با فرماندهان ارتش، انتخابات دوباره صورت گرفت.

در جامعه ترکیه، با بمب گذاری در استانبول، مساله بررسی انحلال حزب حاکم عدالت و توسعه و بار دیگر بمباران پایگاه های حزب کارگران کردستان ترکیه «PKK» وضعیت حساس سیاسی حاکم شد. لازم به تاکید است هر چند که ارتش ترکیه بر خلاف دوره های قبل که هر ده دوازده سالی یک بار دست به کودتا می زد و قدرت را می گرفت در ۲۸ سال اخیر از حاکمیت مستقیم دولتی دور مانده است. اما با ادامه وضعیت فوق العاده نظامی در مناطق کردنشین این کشور، و مساله جنگ با حزب کارگران کردستان «پ.ک.ک»، بزبال ها به نقش و موقعیت برجسته خود به عنوان دولت سایه ادامه می دهند و بدون جلب توافق نظر آن ها دولت نمی تواند سیاست های خود را پیش ببرد. هم زمانی بررسی ممنوعیت حزب حاکم ترکیه در دادگاه قانون اساسی این کشور و بمب گذاری در استانبول و بمباران هوایی پایگاه های «پ.ک.ک»، بازتابی گسترده ای در رسانه های ترکیه و بین المللی داشت.

عملیات تروریستی در استانبول

یک شنبه شب ۶ مداد ۱۲۸۷ - ۲۷ ژوئیه ۲۰۰۸، دو بمب تقریباً به طور هم زمان در یک منطقه مسکونی استانبول منفجر شد که بر اساس آخرین گزارش ها دست کم ۱۷ کشته و بیش از ۱۵۵ نفر نیز مجروح گردید. مقام های محلی می گویند که صدای مهیب یک انفجار سبب فرار مردم به خیابان ها در یک منطقه شلوغ شد که ناگهان بمبی دیگر که در میان زباله ها کار گذاشته شده بود منفجر شد. معمر کولر، فرماندار شهر استانبول، در محل حادثه که مردم عصرها برای تفریح در آن جمع می شوند، به خبرنگاران گفت: این یک حمله تروریستی بود.

تلویزیون های ترکیه تصاویری از حرکت مداوم آمبولانس ها را نشان می دادند که زخمی ها را از منطقه «گونکورن» که در نزدیکی فرودگاه قرار دارد خارج می کردند. گزارش ها حاکی است که شیشه های بسیاری از مغازه ها شکسته شدند و مردم مجروحان را به مراکز درمانی منتقل کردند.

رسانه های ترکیه، حزب کارگران کردستان، «پ.ک.ک» را مسئول این دو بمب گذاری معرفی کردند و آن را واکنشی به حملات ارتش ترکیه به پایگاه های این گروه دانستند.

تاریخا همه گرایشات سیاسی حاکم ترکیه و رسانه های رسمی این کشور، در پس هر اتفاقی «پ.ک.ک» را عامل آن معرفی کنند اتفاق نظر دارند. آن ها منتظر هیچ تحقیق و بررسی حقوقی نمی مانند و بلافاصله «پ.ک.ک» را عامل ترور معرفی می کنند.

حزب کارگران کردستان «پ.ک.ک»، اتهام شرکت در این جنایت را تکذیب کرده است. خبرگزاری آسوشیتدپرس گزارش داده که پلیس ترکیه در این رابطه ۲ نوجوان ۱۶ و ۱۷ ساله را دستگیر کرده است. روزنامه «ملیت»، چاپ ترکیه، به نقل از یک مقام امنیتی نوشت که این حزب اتهام شرکت در جنایت استانبول را تکذیب کرده است.

شهر استانبول در سال ۲۰۰۲ نیز قربانی یک سری عملیات تروریستی شده بود. آن زمان گروه های تروریستی اسلامی در چند عملیات انتحاری، علیه دو کنیسه، کنسولگری بریتانیا و یک بانک بریتانیایی، ۵۷ نفر کشته شدند. در سال ۲۰۰۶، انفجار بمب در یک کافه نت یک نفر را کشت و ۱۶ نفر را مجروح کرد. اوائل ژوئیه امسال

نیز یک گروه مسلح که گفته می‌شد وابسته به القاعده است، به روی محافظان کنسولگری ایالات متحده در استانبول آتش گشود. در این واقعه نیز ۲ مأمور انتظامی و ۲ تن از مهاجمان کشته شدند.

بمباران پایگاه های «پ.ک.ک» در کوه های قنديل توسط هواپيماهاى تركيه

دولت و ارتش تركيه، بمب گذارى هاى استانبول را بار ديگر فرصت مناسبى براى حمله هوايى به پاىگاه هاى «پ.ك.ك» يافتند. ارتش تركيه، اعلام كرد كه صبح روز سه شنبه ۸ مرداد ۱۳۸۷ - ۲۹ ژوئيه ۲۰۰۸، يعنى دور روز پس از عمليات تروريستى استانبول، براى چندين بار طى روزهاى اخير هواپيماهاى ارتش تركيه بخش هاى از مناطق مرزى كردستان عراق را بمباران كردند.

در جريان اين حملات بخش هاى از مناطق مرزى كوهستان قنديل از سوى هواپيماهاى ارتش تركيه بمباران شدند، اما آمارى در خصوص تلفات و خسارات احتمالى اين حمله در دست نيست. ارتش تركيه مى گويد هواپيماهاى جنگى اين كشور، به يكى از مواضع «پ.ك.ك» در شمال عراق حمله کرده و شماری از چريك هاى اين حزب را به قتل رسانده است. به گفته سخن گويان ارتش تركيه، در اين حمله هواپيماهاى اين كشور غار بزرگى در كوه هاى قنديل را بمباران كردند. اصلى ترين مقرهاى چريك هاى «پ.ك.ك»، در اين كوه ها قرار دارند.

بررسى انحلال حزب اسلامى عدالت و توسعه در دادگاه قانون اساسى تركيه

قضات دادگاه قانون اساسى تركيه در روزها دوشنبه و سه شنبه و چهارشنبه، ۷ و ۸ و ۹ مرداد ماه ۱۳۸۷ برابر با ۲۸ و ۲۹ و ۳۰ ژوئيه ۲۰۰۸، براى بررسى شكايه مربوط به مغايرت فعاليت حزب عدالت و توسعه با نظام سياسى سكولار اين كشور تشكيل جلسه داد. جلسه يازده قاضى ارشد عضو اين نهاد تا دير وقت چهارشنبه سرانجام راى به عدم انحلال اين حزب راى داد.

عبدالرحمان پالچينكاي، دادستان ارشد تركيه، در شكايه خود عليه حزب عدالت و توسعه از دادگاه قانون اساسى خواسته كه رجب طيب اردوغان نخست وزير، عبدالله گل رئيس جمهور و ۶۹ مقام ديگر اين حزب را به مدت ۵ سال از فعاليت سياسى محروم كند.

حزب اسلامى عدالت و توسعه كه در انتخابات سراسرى سال قبل به پيروى چشم گيرى رسيد، با رد اين اتهامات، ادعا مى كند: «شكايه انگيزه سياسى دارد و اين اقدام را يك كودتا فضايى با هدف بركنارى اين حزب از قدرت توصيف کرده است.»

قضات دادگاه قانون اساسى تركيه، سه گزينه در مقابل خود داشتند: ۱- رد اين شكايه و اختتام پرونده؛ ۲- ممنوع كردن فعاليت حزب عدالت و توسعه و رهبران آن و ۳- مجازات اقتصادى اين حزب.

سرانجام دادگاه قانون اساسى تركيه، روز چهارشنبه درخواست ممنوعيت فعاليت هاى حزب عدالت و توسعه، حزب حاكم اين كشور را كه متهم به تلاش براى برقرارى قوانين اسلامى بود، رد كرد. در همين حال، دادگاه با هشدار به حزب عدالت و توسعه اعلام کرده است نيمى از كمك هاى مالى وزارت خزانه دارى به اين حزب را قطع خواهد كرد.

هاشم قليچ، رئيس دادگاه قانون اساسى، درباره حكم دادگاه گفته است: نتيجه حكم دادگاه يك اخطار جدى به حزب عدالت و توسعه است. وك ابراز اميدوارى كرد: حزب حاكم تركيه پيام دادگاه را به خوبى درك كند. به گفته قليچ، شش قاضى از ۱۱ قاضى دادگاه قانون اساسى به انحلال حزب عدالت و توسعه راى مثبت دادند، ولى بر اساس قوانين تركيه، انحلال يك حزب سياسى نيازمند حداقل هفت راى موافق از ۱۱ قاضى است.

قضات دادگاه قانون اساسى تركيه، خواستار انحلال حزب حاكم اسلامى عدالت و توسعه و ممنوعيت فعاليت هفتاد و يك نفر از اعضاى آن از جمله رجب طيب اردوغان نخست وزير و عبدالله گل رئيس جمهور اين كشور، ۵ وزير كابينه و پيش از ۳۰ نفر از نمايندگان مجلس به مدت ۵ سال است.

روز چهارشنبه ۳۰ ژوئيه ۲۰۰۸، دادگاه قانون اساسى تركيه تصميم گرفت كه حزب عدالت و توسعه را منحل نكند. ولى قضات دادگاه قانون اساسى تركيه محدوديت هاى مالى عليه اين حزب قائل شدند.

براى ممنوع شدن فعاليت حزب عدالت و توسعه دست كم ۷ قاضى از ۱۱ قاضى دادگاه قانون اساسى بايد با اين ممنوعيت موافقت مى كردند ولى در جريان راى گيرى ۶ قاضى به ممنوع شدن اين حزب راى موافق و ۵ قاضى ديگر راى مخالف دادند.

رجب اردوغان، گفته است: «با اين تصميم (دادگاه) اعتبار دموكراسى ما و ثبات كشور ما از فرو رفتن در يك بحران عميق نجات پيدا كرد. اکنون آنچه كه بايد انجام دهيم اين است كه در (اختلافات) گذشته باقى نمانيم و در عوض به آينده فكر كنيم و با كمك يكديگر بر مشكلات كشورمان فائق شويم. هر بخشى از جامعه و هر دستگاهى در كشور مسئوليت دارد تا مانع از برگشت دوباره تركيه به آن دوران نشود.» او تاكيد كرد كه حزبش با مسئوليت به وظيفش ادامه مى دهد.

يكى از اعضاى پارلمان تركيه از حزب عدالت و توسعه نيز گفته است كه همه بايستنى از اتفاقي كه در دادگاه قانون اساسى تركيه افتاد درس بگيرند. او مى گويد: «پس از تعطيلات احتمالا شاهد مشاركت بيشتر اعضاى پارلمان در فعاليت هاى پارلمانى خواهيم بود و اعضاى پارلمان در خصوص مواردى كه پيش روى اين كشور است از جمله يك رشته اصلاحات قانون اساسى، با هم ديگر همكارى خواهند كرد.»

لازم به يادآورى است كه با انحلال حزب رفاه، گروهى از اعضاى اين حزب در سال ۲۰۰۱، حزب اسلامى عدالت و توسعه را پايه نهادند. اين حزب، در انتخابات پارلمانى سال ۲۰۰۲ توانست حدود ۲۴ درصد آرا را كسب كند و در انتخابات سال ۲۰۰۷، با كسب حدود چهل و هفت درصد آرا به اكثريت مطلق كرسى هاى پارلمان دست يابد.

در حال حاضر، رجب طيب اردوغان، رهبر حزب عدالت و توسعه، مقام نخست وزيرى را در دست دارد و عبدالله گل، از اعضاى ارشد سابق اين حزب، به مقام رياست جمهورى تركيه رسيده است كه وظيفه عالى حراست از قانون اساسى اين كشور را برعهده دارد.

مخالفان حزب عدالت و توسعه بر اين باورند كه رهبران اين حزب، در نظر دارند به شكلى تدريجى پايه هاى نظام سكولار تركيه را تضعيف كنند و در اين زمينه از جمله به تلاش دولت براى اصلاح قانون اساسى و لغو ممنوعيت استفاده از روسرى استناد کرده اند.

حزب عدالت و توسعه از زمان انتخاب مجدد در سال ۲۰۰۷، وجهه دینی و فعالیت های متمایل به سوی اسلامی کردن قوانین کشور را تقویت کرده است.

خبرگزاری رسمی ترکیه (آناتولی) اعلام کرد بازده قاضی دادگاه قانون اساسی ترکیه صبح امروز گردهم آمدند و قرار است تا زمانی که به یک حکم واحد در این زمینه دست یابند به جلسات خود ادامه دهند.

قبلا دادستان کل ترکیه عبدالرحمان بالچینکایا، در کیفرخواستی ۱۶۲ صفحه ای، حزب عدالت و توسعه را متهم کرده است که می خواهد نظام لائیک کشور را نابود و نهایتا یک جمهوری اسلامی در ترکیه مستقر سازد.

منع ممنوعیت روسری در دانشگاه ها سبب شد که تظاهرات های گسترده ای بر علیه حزب عدالت و توسعه در آنکارا (آوریل ۲۰۰۸) برگزار شود. پارلمان ترکیه در ماه فوریه با آرای حزب عدالت و توسعه و حزب ناسیونال فاشیست حرکت ملی «MHP» توانست در این زمینه تغییری در قانون اساسی ترکیه انجام دهد. این تغییر برای دانشجویان دختر (مذهبیون) در ترکیه ممکن می ساخت که با روسری وارد دانشگاه ها شوند. بدنبال این اقدام پارلمان، حزب اپوزیسیون جمهوری خواه خلق «CHP» به دادگاه قانون اساسی شکایت برد و این دادگاه در ماه ژوئن ممنوعیت روسری در دانشگاه ها را از نو برقرار ساخت.

تصمیم حزب عدالت و توسعه برای رفع ممنوعیت پوشیدن روسری در دانشگاه های ترکیه، یکی از تصمیمات بسیار بحث انگیز بود. از دهه ۱۹۶۰ تاکنون بیش از ۲۰ حزب که بیش تر آنان گرایش های اسلامی داشتند با طرفدار حقوق شهروندان کرد این کشور بودند توسط دادگاه های ترکیه به این اتهام که تهدیدی برای اصول و موازین سکولار و تمامیت ارضی ترکیه محسوب می شوند، منحل شده اند.

ولی این اولین بار، حزب اسلامی توسعه عدالت و توسعه، اکثریت کرسی های پارلمان ترکیه را در اختیار دارد و به تنهایی و بددین ائتلاف با احزاب دیگر، دولت را اداره می کند انحلال آن مانند احزاب قبلی چندان ساده نمی باشد. حزب عدالت و توسعه، سال گذشته با ۴۷ درصد آراء برای دور دوم چهار ساله قدرت را به دست گرفت. ۲۴۰ نفر از مجموع ۵۵۰ نماینده در پارلمان ترکیه از حزب حاکم عدالت و توسعه هستند. اگر دادگاه قانون اساسی ترکیه، به انحلال حزب اسلامی عدالت و توسعه رای می داد، تنها راه حل پس از این حکم انتخابات مجدد بود.

رحب طیب اردوغان، نخست وزیر ترکیه روز چهارشنبه ۱۰ مرداد ۱۳۸۷ - ۳۱ ژوئیه ۲۰۰۸، پس از اعلام رای دادگاه قانون اساسی ترکیه اعلام کرد حزب عدالت و توسعه که هرگز قانون فعالیت های ضد سکولار نبوده به دفاع از اصول اساسی جمهوری ترکیه که بر پایه سکولاریسم استوار است، ادامه خواهد داد.

بدین ترتیب، به دنبال هم زمانی بررسی ممنوعیت حزب حاکم ترکیه در دادگاه قانون اساسی این کشور و بمب گذاری در استانبول و بمباران هوایی پایگاه های «PKK»، می توان تحلیل های مختلفی را مورد بحث و بررسی قرار داد. یک تحلیل مهم این است که آیا رابطه ای بین بررسی انحلال حزب حاکم و بمب گذاری استانبول وجود دارد. آیا طراحان بمب گذاری شب قبل از محاکمه این حزب، این هدف را دنبال می کردند که اگر حزب اسلامی حاکم منحل شود جامعه ترکیه با چنین بمب گذاری هایی دچار رعب و وحشت و ترور خواهد شد؟ آیا این بمب گذاری را واقعا «پ.ک.ک» انجام داده است؟ آیا این بمب گذاری توسط گروه های امنیتی صورت گرفته است؟ آیا این بمب گذاری توسط گروه های تروریستی اسلامی صورت نگرفته است؟ این ها سنوالاتی هستند که می توان درباره آن ها تعمق بیش تر کرد و دید که آیا خون انسان های بی گناهی که عمدتا کارگر بودند در استانبول بر زمین ریخته شد، به نفع چه بوده است؟

اقدام دولت رجب اردوغان و ارتش ترکیه که بلافاصله هوایماهایشان اردوگاه های «پ.ک.ک» را در در کوه های قندیل را بمباران کردند، سنوالاتی برانگیز است. زیرا آن ها منتظر هیچ تحقیقات و گزارش رسمی کارشناسان خود نبودند. در واقع این عکس العمل دولت ترکیه، این شبهه را بیش تر دامن می زند که گروه هایی از خود دولت حاکم، این بمب گذاری را انجام داده اند که ذهنیت و توجه افکار عمومی را از دادگاه روز بعد در رابطه با انحلال حزب شان را به به مساله دیگری جلب کند و آن هم حمله به «پ.ک.ک» است که دست کم در ۲۸ سال اخیر، یک سیاست شناخته شده دولتی است. در این ۲۸ سال، هر ترور و بمب گذاری به «پ.ک.ک» نسبت داده شده است تا دولت سایه های ضدانسانی خود علیه مردم کرد را در افکار عمومی توجیه پذیر کند. علاوه بر این، چند سال پیش رسما اعلام گردید که استاندار کردستان، یک گروه مذهبی را مسلح کرده و به آن ها امکانات داده بود تا سلسله ترورهای از جمله ترور چند سرمایه دار را انجام دهند تا به «پ.ک.ک» نسبت داده شود. این ماجرا در رسانه های گروهی ترکیه علنی گردید و نتی چند از این گروه مذهبی دستگیر شده بودند در ادامه بازجویی هایشان قربانیان خود را که در گورهای دسته جمعی دفن کرده بودند در مقابل گزارشگران و دوربین های رسانه ها نشان دادند. این به این معنا نیست که «پ.ک.ک» دست به ترور و بمب گذاری نمی زند، اساسا بحث بر سر این است که این بمب گذاری هیچ سودی برای «پ.ک.ک» ندارد. آن هم به ویژه در موقعیتی که قرار بود احتمال انحلال حزب حاکم در دادگاه قانون اساسی مورد بررسی قرار گیرد آفریدن رعب و وحشت در جامعه، فقط به نفع این حزب تمام می شود.

هم چنین به روال سنت هر ساله جشنواره عاشیقار در شهر «سیواس» ترکیه برگزار می شود و از سراسر کشور نویسندگان و هنرمندان در آن شرکت می کنند زنده یاد عزیز نسین، طنزنویس معروف این ترکیه همراه با تعدادی نویسنده، هنرمند و از جمله دانشجویان هنرهای زیبا در سال ۱۹۹۲ در هتلی به نام «مادیماک»، برای شرکت در این جشنواره سیواس اسکان داشتند، به دنبال سخنرانی عزیز نسین در این جشنواره که از جمله گفته بود مذهب ۱۴۰۰ پیش اسلامی هر چه بود امروز به دردی کسی نمی خورد هتل شان توسط مذهبیون با تحریک یکی از نمایندگان شهرداری این شهر که از حزب اسلامی رفاه بود محاصره گردید و وحشیانه به آتش کشیده شد که ۲۷ نفر از نویسندگان و هنرمندان و دانشجویان در آن زنده زنده سوختند. این واقعه روز جمعه دوم ژوئیه ۱۹۹۲، پس از برگزاری نماز جمعه حدود سه هزار نفر در حوالی ساعات ۲۰ - ۱۹ هتل را به آتش کشیدند. عزیز نسین نیز توسط ماموران آتش نشانی از مرکز نجات یافت. گفته شد که تحریک کننده اصلی این جنایت هولناک نخست به ایران و سپس از ایران به سوئیس رفت. دولت بی شرمانه این واقعه را تحریک عزیز نسین خواند. (به نقل از کتاب: «عزیز نسین عزیز همگان»، نویسنده بهرام رحمانی، سال ۱۹۹۵)

این نمونه ها و بسیاری از نمونه های دیگر وجود دارد که نشان می دهند دولت های وقت ترکیه هر موقع موقعیت خود را در معرض خطر دیده اند سناریویی را به مرحله اجرا درآورده اند تا توجه افکار عمومی را از اصل ماجرا به جای دیگری بکشاند تا آن شرایط حساس را از سر بگذرانند. بنظرم این بار نیز سناریو سازان حزب

اسلامی عدالت و توسعه که اکثریت کرسی های پارلمانی، پست های مهم نخست وزیری و کلیه وزارت خانه ها و ریاست جمهوری را به تنهایی در اختیار دارد نخست بمب گذاری استانبول و سپس حمله به پایگاه های «پ.ک.ک» را طراحی و به مرحله اجرا گذاشتند تا از این طریق با انحراف افکار عمومی، از انحلال حزب خود توسط دادگاه قانون اساسی جلوگیری به عمل آورند، فعلا موفق شده اند. روشن است که در هر صورت هم اقدام غیرانسانی بمب گذاری در استانبول و هم چنین بمباران پایگاه های «پ.ک.ک» را باید شدیداً محکوم کرد. بدین ترتیب، در حال حاضر حزب حاکم اسلامی عدالت و توسعه خطر انحلال را پشت سر گذاشت اما، مساله قدرت و کمشکس گرایشات مختلف پایان یافتنی نیست. و مهم تر از همه مساله آزادی بیان و آزادی های فردی و اجتماعی و مساله اقلیت ها به ویژه حل مساله مردم کرد، مسائل مهمی هستند که در پیش روی جامعه این کشور قرار دارند.

جامعه ترکیه در پنجاه سال اخیر، چهار کودتای نظامی را از سر گذرانده است. در هفت سال اخیر نیز این جامعه شاهد حاکمیت گرایشات اسلامی بوده است. بر این اساس جامعه ترکیه هم سیاست های نیم بند سکولار ناسیونالیست های طرفدار افکار آتانورک و هم ژنرال ها و هم حاکمیت اسلامی را تجربه کرده است. در این مدت، همه این گرایشات جامعه ترکیه را به قهقرا برده و تنها به فکر بقای قدرت خود بوده اند. به خصوص این گرایشات در ناامن نگه داشتن مناطق کردنشین و سرکوب مداوم مردم تحت ستم این مناطق همواره نقش داشته اند و راه حل آن ها برای مردم کرد جز تحمیل فقر و فلاکت اقتصادی بیش تر و سرکوب چیز دیگری نبوده است. حل مساله مردم کرد در ترکیه، راه حل ناسیونالیستی و مذهبی ندارد. مساله مردم کرد، تنها با به رسمیت شناختن حقوق و آزادی های این مردم، به عنوان شهروندان این کشور برخوردار گردند حل می شود. سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، از حقوقی برابر با دیگر شهروندان این کشور برخوردار گردند حل می شود. بنابراین، نقش نیروهای سکولار، چپ و گرایش سوسیالیستی کارگری، نقشی بسیار مهم طبقاتی است که اگر در جایگاه واقعی خود قرار بگیرد به معنای واقعی از ظرفیت و پتانسیل بالایی برخوردار است تا تحولات جامعه ترکیه را بدون سرکوب و خونریزی به نفع شهروندانش تغییر دهد.

سیزدهم مرداد ۱۳۸۷ - سوم آگوست ۲۰۰۸